

TUP. 33, 100.

1. विन्, विनक्ति (भयचलनयोः) DHĀTUP. 29, 23. विञ्जते (auch विजति; s. u. उद्). विविञ्जे, अविञ्जे 1. sg. अभि विन् 3. sg. अविजिष्ठ VOP. 13, 8. der Wurzelvocal wird vor dem Bindevocal nicht verstärkt nach P. 1, 2, 2. partic. विन्, später विम्. sich schnellen, losfahren, *ἀΐσσειν*. a) *emporschiessen*, von der Wasserwoge (vgl. *αΐσες*): ऊर्ध्वः समुद्रो विजते ÇAT. BR. 7, 1, 14. ÇĀṆKH. BR. 3, 1. — b) *zurückfahren*, *flüchtig davon-eilen* AIT. BR. 3, 4. आग्नेभ्यः 7, 19. गौरो न तेतेरविञ्जे ज्ञायोः RV. 10, 51, 6. AV. 8, 7, 15. यापे सपे विजमाना 12, 1, 37. — partic. विम् *in Aufregung gerathen, aufgeregt, gemüthlich erregt, bestürzt* RAGH. 14, 68. KATHĀS. 22, 178. 24, 32. 30, 113. 33, 117. 42, 32. 45, 286. 46, 97. 199. 48, 119. 52, 52. 53, 48. 59, 20. 61, 65. 66, 97. 106, 186. — Vgl. वेग.

— caus. 1) *schnellen*: अया वेगमवेजयत् PAṆĀT. BR. 14, 5, 15. वातो ऽतिमात्रं प्रववौ समुद्रानिलवेजितः so v. a. verstärkt MBu. 12, 12388. — 2) *in Aufregung* —, *in Unruhe versetzen*: काश्चित्सवत्साः पतिता गावः शोकरवेजिताः °वीजिताः die neuere Ausg., welches NILAK. durch चलिताः oder भीताः erklärt, also auf विन् zurückführt) HARIV. 3913. RAGH. 8, 39. 19, 35.

— intens. *zusammenfahren, entfliehen*: त्वष्टा चित्तव मन्वव इन्द्र वेविञ्जते भिया RV. 1, 80, 14. भयदि चित्तो वेविज्ञानः 4, 26, 5. स मध्वा युवते वेविज्ञान इत्कृशानेरास्तुर्मनसाह विभ्युषा 9, 77, 2. — Vgl. वेविज.

— अभि *umkippen, umschlagen*: मोखा भ्रान्त्यभि विन् जघ्निः RV. 1, 162, 15. — Vgl. अभिवेग.

— आ, partic. आविम् *in Aufregung gerathen, bestürzt* MBu. 3, 12087. 7, 1406 = 3664. 8541. HARIV. 13372. °चेतम् KATHĀS. 32, 18. अनाविममनम् (अनुदिम् die neuere Ausg.) HARIV. 4234. — Vgl. आवेग. — caus. *in Aufregung versetzen, beunruhigen*: स रामलक्ष्मणौ — शरैः — भृशमावेजयामास R. 6, 20, 8.

— समा, partic. °विम् *in Aufregung gerathen, bestürzt*: भय° R. 5, 36, 11.

— उद् 1) *aufschnellen, heraufschlagen*: अया वेगासः पृथग्मुद्विजन्ताम् AV. 4, 13, 3. — 2) *schaudern, zusammenfahren, zurückschrecken, sich scheuen*; die Person oder die Sache, vor der man zurückschrickt u. s. w., im abl. oder gen., selten instr.: शयानस्य हि ते भूमा कस्मान्नोद्विजते वपुः HARIV. 4813. यस्मान्नोद्विजते लोका लोकान्नोद्विजते च यः BHAG. 12, 15. तेजस्तपसश्च कोपस्य च महात्मनः । त्वमप्युद्विजसे यस्य MBu. 1, 2922. 2929. 2933. 2, 2221. उद्विजते मे हृदयम् 3, 2322. 14660. 4, 561. गवां मूत्रपुरीषस्य नोद्विजते कथं च न 13, 3748. 4815. R. 3, 76, 8. 5, 29, 32. Spr. 10 (II). 1238 (II). ययास्य वाचा पर् उद्विजते 1534. 4463. 5187. तेन जीवितादुद्विजमानेन MĀLATI. 51, 1. PAṆĀT. III, 191. BHĀG. P. 4, 11, 32. 5, 9, 3. 24, 3. 7, 9, 43. 8, 22, 3. उद्विजते 10, 43, 18. यस्मान्नोद्विजिष्ठास्त्वम् BHATT. 6, 69. act.: न प्रहृष्येत्प्रियं प्राप्य नोद्विजेत्प्राप्य चाप्रियम् BHAG. 3, 20. MBu. 1, 2922. 3, 560. 2385. स्वकर्मभिर्महाव्यालैर्नोद्विजति 11, 170. मरणात् 13, 5707. 14, 1299. R. 5, 33, 17. 6, 3, 15. Spr. 2939. उद्विजतः BHĀG. P. 6, 9, 20. 7, 9, 13. उद्विम् P. 7, 2, 14. Schol. *zusammenfahrend, schauernd, zurückschreckend, erschrocken* MBu. 3, 7191. तस्य उद्विग्रहेः 13, 3144. भयोद्विम् R. 1, 9, 12. R. GORR. 1, 42, 1, 3, 50, 4. VARĀH. BRH. S. 3, 83. R. 1, 6, 11 (19 GORR.). 2, 74, 16, 3, 1, 4, 9, 98. तव 6, 93, 4. Suçr. 2, 384, 3. (पक्षिणाः) क्रोशन्ति भृशमुद्विमा विषपन्नगदर्शनात् KĀM.

VI. Theil.

NĪTIS. 7, 11. RAGH. 16, 56. Spr. 833 (II). 1401 (II). 2628. KATHĀS. 28, 132. 32, 11. °शङ्किता 43, 262. 281. 292. 31, 206. BHĀG. P. 5, 2, 13. सङ्गात् 8, 30. 9, 6, 33. MĀRK. P. 23, 2. मनम् R. 3, 74, 11. °मानस, °मनम् MBu. 3, 6040. R. 7, 44, 21. BHĀG. P. 1, 13, 30. 5, 24, 29. HIT. 4, 13. °धी BHĀG. P. 8, 16, 8. °चित 4, 3, 9. 7, 4, 33. °चेतम् MĀRK. P. 74, 4. °हृदय R. 4, 1, 3. BHĀG. P. 1, 14, 24. °चञ्चलकटान् MĀRK. 9, 20. °दृग् BHĀG. P. 4, 5, 12. 10, 6. °लोचन 8, 8, 43. स्पर्शादिमौ पादौ Suçr. 1, 233, 10. °वर्ण तापसम् eine Aufregung verrathend DAÇAK. 39, 7. अनुदिम् MBu. 12, 5309. 13, 1093. उद्वेघनुदिममनाः BHAG. 2, 56. — 3) *zurückschrecken vor so v. a. ablassen, absteigen von*: नायमुद्विजितुं कालः स्वामिकार्याद्ववादशाम् BHATT. 7, 92. न पुनः काश्चिद्वेजिष्यति चापकात् ÇATR. 14, 234. — 4) *in Schrecken jagen*: कश्चिन्मोघेण दपडेन भृशमुद्विजसे प्रजाः MBu. 2, 178. — Vgl. 1. उद्वेग und निरुदिम्. — caus. *in Schrecken jagen, schaudern machen, scheuen machen*: उद्वेजिता वृष्टिभिः KUMĀRAS. 1, 6. इमे मार्जारका उद्वेजयन्ति नः MBu. 1, 8427. 13, 3047. 3439 (med.). 14, 1299. 2838. HARIV. 8747. R. 3, 1, 18. 5, 29, 12. 34. MĀRK. 141, 13. Spr. (II) 1036. 1261. fgg. (I) 1649. 4239. 4467. KATHĀS. 74, 157. RĀGĀ-TAR. 1, 254. 4, 667. 6, 277. DAÇAK. 63, 10. 68, 14. BHĀG. P. 5, 18, 15. 26, 33. 9, 8, 16. PAṆĀT. 209, 23. 222, 7. ed. ord. 64, 13. उद्वेजयति जिह्वाप्यं कुर्वन्निमिचिमां कटुः erschrecken, zusammenfahren machen VĀGBH. 10, 5 (vgl. Suçr. 1, 133, 5). जलेन durch kaltes Wasser einen Bewusstlosen beleben (schaudern machen) Suçr. 2, 22, 14. उद्वेजयति मूढो ऽपि चरणं काण्टकाङ्कुरः so v. a. belästigen, quälen Spr. 2827. KUMĀRAS. 1, 11. Spr. 1326. — Vgl. उद्वेजन fg.

— पर्युद् *schaudern vor* (acc.): दुःखस्यानुचिता दुःखं वने पर्युद्विजिष्यति R. 2, 66, 9.

— प्रोद्, partic. प्रोदिम् *eine Unruhe an den Tag legend*: °तारायतलोत्तलोचना BHĀG. P. 8, 12, 20. — caus. *in Schrecken jagen* MBu. 13, 6715. BHĀG. P. 10, 38, 14.

— समुद् *zusammenfahren, zurückschrecken*: समुद्विजिरे MBu. 6, 632. समुदिम् = उदिम् 3, 7188. R. GORR. 2, 67, 21. 5, 91, 10. BRAHMA-P. in LA. (III) 30, 2. BHĀG. P. 7, 5, 5.

— प्र *davon stürzen*: सिन्धवः प्र विविञ्जे ज्वने RV. 10, 111, 9. भूमौ रेजते अथानि प्रविक्ते *weichend, Einsturz drohend* 6, 50, 5. — caus. 1) *abschnellen, schleudern*: शरैः सुप्रवेजितैः MBu. 7, 8590. — 2) *verscheuchen* MBu. 4, 1052.

— वि, partic. विविम् *sehr erschrocken* RAGH. 7, 45. 18, 12. KUMĀRAS. 1, 57. KATHĀS. 46, 5. 117, 145. RĀGĀ-TAR. 3, 339. BHĀG. P. 8, 19, 10. MĀRK. P. 136, 10. — caus. *in Schrecken jagen* HARIV. 368. प्रतोदितः sl. विवेजितः die neuere Ausg., NILAK. erwähnt eine Lesart विरेजितः.

— सम् *zusammenfahren, entfliehen*: यथा मृगाः संविजन्ते पुरुषादधि AV. 5, 21, 4. 6. 8, 7, 15. 11, 9, 12. मा भूर्मा सं विक्थाः VS. 1, 23. 6, 35. — संविम् 1) *aufgeregt, bestürzt, erschrocken, scheu*: शोक° BHAG. 1, 47. MBu. 3, 2777. R. 2, 72, 18. रोष° 5, 56, 131. अनर्थदुःख° R. GORR. 2, 10, 12. भय° 3, 48, 1. 5, 38, 1. MBu. 3, 2561. 3, 7187. HARIV. 1209. 10780. R. 2, 30, 2. BHĀG. P. 3, 13, 3. 20, 21. 4, 28, 46. 6, 13, 4. 7, 4, 21. 10, 68, 49. BHATT. 9, 1. सु° MBu. 14, 129. R. 7, 80, 5. भयसंविमया वाचा *aufgeregt, unsicher* MBu. 1, 6763. वाप्यसंविमया गिरा HARIV. 3666. — 2) *beweglich, hinundhergehend*: पूरकोरकसंविमवल्लि° BHĀG. P. 4, 24, 50. — 3)

64*